

FOTOGRAFIA ÉS IRODALOM – NÁDAS PÉTER 70

Ritka alkalom, hogy egy héten belül két rendezvényen vehetünk részt *Nádas Péter* társaságában. A 2012-es év vége ilyen volt.

November 30-án a Petőfi Irodalmi Múzeum dísztermében *Bazsányi Sándor* esztéta, egyetemi docens beszélgetett *Nádas Péterrel*. A téma ezúttal a fényképezés volt, „...mit tesz a fény...?” - *Nádas Péter fotográfiái – 1959-2003.* c. kiállítása kapcsán.

A terem zsúfolásig megtelt, ahogy mondani szokták, még a csilláron is lógtak. A szervezők gyorsan döntöttek. Egybenytették két helyiséget, így a távolabbiban helyet foglalók is részesei lehettek a beszélgetésnek.

Az estet a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatónöje, *E. Csorba Csilla* vezette be. *Bazsányi Sándor*, mint moderátor igyekezett a háttérben maradni, értő kérdéseit föltekette, s utána hagyta Nádast beszélni. Az író elemében volt, mesélt és mesélt...

A fényképezés érzékeny műfaj, nehezebben tartható kordában, mint az írás. Nádas a 60-as évek elején valójában ebből élt a *Nők Lapja* fotóriportereként. Szociofotók készültek ekkor jórészt, és portrék. Fekete-fehérben „természetesen”, mivel Nádas a legutóbbi időkig csupán ezt tartotta autentikusnak. A „saját halál” - a kilencvenes évek eleji szívinfarktus - zökkentette ki e felfogásból, ezután kezdett színes képeket is készíteni.

A múzeum katalógust is kibocsátott ez alkalomból, melyet *Földényi F. László*, *Bazsányi Sándor*, és *E. Csorba Csilla* tanulmánya tesz valóban színvonalassá.

Ami Nádast izgatja a fényképezésben, az maga a fény (és az árnyék). Ezt jelzi két legutóbb Németországban megjelent albumának címe is: *Schattengeschichte (Árnyéktörténetek)*, *Lichtgeschichte (Fénytörténetek)*.

A beszélgetést követően fölkerelkedtünk mindannyian, és az író tárlatvezetést tartott. Képről-képre járt, és a tömeg feje fölött, hosszú állványon belógatott mikrofon tette lehetővé, hogy mindenki hallhassa szavait.

Az utolsó teremben lévő tárlókban albumok, könyvek katalógusok sorakoztak az üveg alatt, melyek jó részét a zalaegerszegi megyei könyvtár Nádas-gyűjteménye bocsátotta a PIM rendelkezésére. A kurátor, *Bazsányi Sándor* a kiállítást előkészítendő két ízben is járt a megyei könyvtárban.

A 70. születésnap előtt az *Enigma* c. művészeti folyóirat dupla számmal (70-71. sz.) tisztelgett, melynek képanyagát *Markója Csilla* főszerkesztő szintén Zalaegerszegről „volt kénytelen” beszerezni.

Néhány nappal később (december 5-én) újabb rendezvényt szerveztek, ezúttal Budán a Sanoma Média Központban. *Nádas Péter – 70* címmel ezúttal konferencia és felolvasás részesei lehettünk.

Impozáns már az előadók névsora is: *Christina Viragh*, az író német fordítója, *Lengyel László* politológus, *Radics Viktória* kritikus, *Szilágyi Ákos* költő, *Földényi F. László* esztéta, *Radnóti Sándor* irodalomtörténész, valamint *Forgách András* és *Németh Gábor* írók. A a levezető elnök, a filozófus *Heller Ágnes* volt..

A meghirdetett programban még szereplő *Bajnai Gordon* ex-miniszterelnök csupán levélben köszöntötte a konferenciát, rövid vitát gerjesztve azáltal a „helyes” politikusi magatartásról. *Vajda Mihály* filozófus betegsége miatt volt kénytelen mással felolvasatni írását.

A kakukktojás hozzászólás *Radics Péteré* volt, ahogy ő fogalmazott, úgy érzi magát, itt a sok tudományos ember között, mint aki valami terméket próbál „eladni”. S valóban, a PIM munkatársaként a Digitális Irodalmi Akadémiát, s benne a Nádas-szövegek rögzítését „reklámozta”.

Lengyel László miről is beszélt volna? Irodalom és politika. Jól felépített előadásban négy csomópont köré rendezte gondolatait. Többek közt beszélt arról, milyen az, amikor a hatalom csábítani igyekszik a művészt? (Ez esetben *Aczél György* személyében.) A diktatúráknak mindig szükségük volt szellemi öngazolásra.

Christina Viragh - aki több díjat is kapott Nádas fordításáért - elárulta nekünk, hogy miért nem nehéz Nádas-szöveget fordítani. Nevezetesen az író mondatszerkesztése közel áll a német nyelv grammatikájához, így gondolkodásához is.

Aki nem tudott ott lenni a Sanoma Média Központban, figyelemmel kísérhette online a konferenciát a

http://liveinfo.blog.hu/2012/12/03/nadas_peter_70_eves_konferencia_elo_kozvetites_102 webhelyen, s ugyanitt utólag is megtekintheti.

Az ünnepelt nem hallgatta végig az előadásokat, saját bevallása szerint számára ez kényelmetlen lenne. Délután négy órakor szerényen megjelent, és ötven percen keresztül legújabb, még kéziratban lévő művéből olvasott fel, mely immár nem fikció, hanem önéletrajz.

Érdemes volt végighallgatni.

dr. Gyenes Imre